

DYSLEKSJA - Lista objawów

Język mówiony – słuchanie i mówienie:

- trudności z dostrzeganiem rymów, na przykład dziecko nie potrafi wśród trzech wyrazów wyróżnić tych, które się rymują; nie umie wymyślić rymujących się wyrazów do podanego słowa;
- trudności ze wskazaniem wyrazów, które rozpoczynają się tą samą głoską, sylabą lub częstką;
- trudności z rozpoznawaniem dźwięków mowy (głosek) w słowach, np. dziecko nie umie odpowiedzieć, czy „koza” i „kosa” to są dwa takie same, czy różne wyrazy;
- trudności z wydzielaniem i łączeniem dźwięków (głosek) w słowach, na przykład dziecko nie potrafi wydzielić w wyrazie pierwszej lub ostatniej głoski, podzielić wyrazu na głoski;
- trudności z dzieleniem słów na sylaby i łączeniem sylab w słowa;
- trudności ze słuchaniem i z zapamiętywaniem instrukcji, poleceń, na przykład dziecko nie umie zapamiętać polecenia dłuższego lub bardziej złożonego, myli jego sens;
- trudności z poprawnym używaniem słów, na przykład dziecko dość często popełnia niewielkie błędy gramatyczne;
- trudności z szybkim przypominaniem sobie nazw, nazwisk, z właściwym używaniem wyrazów w odpowiednim znaczeniu, na przykład pomimo bogatego słownictwa dziecko z trudem przypomina sobie znane nazwy, wykazuje niepewność (wahanie, niezdecydowanie) w stosowaniu odpowiedniego wyrazu.

Czytanie:

- opóźnione tempo opanowania czytania w stosunku do rówieśników i dzieci o tym samym poziomie inteligencji;
- czytanie wolne, niedokładne i niepełne;
- czytanie poprawne pod względem „technicznym”, ale bez zrozumienia;
- czytanie na głos bardzo nieporadne (powolne, liczne błędy, brak poprawnej intonacji, słabe rozumienie tekstu), wywołuje silny lęk;
- mylne odczytywanie wyrazów o podobnej budowie w języku ojczystym i obcym (np.: owoce–owce, parents–partners);
- odczytywanie wyrazów od tyłu (zwłaszcza krótkich od–do).

Pisanie – poprawność ortograficzna

(w języku ojczystym i obcym):

- zapisywanie wyrazu w różny sposób w tej samej pracy pisemnej;
- opuszczanie, dodawanie i przestawianie liter w wyrazach;
- opuszczanie, podwajanie sylab lub wyrazów;
- mylenie liter podobnych, na przykład: b-d-p-g, w-m-n-u, l-t-l.

Pisanie – tworzenie tekstu:

- trudności z pisanem wypracowań, bardzo wolne tempo tworzenia zdań i tekstu, który zazwyczaj liczy od kilku do kilkunastu zdań;
- trudności w poprawnym stosowaniu wyrazów;
- niezbyt liczne błędy gramatyczne;
- trudności z pisanem w języku obcym, pomimo że język mówiony może nie sprawiać żadnych problemów;
- trudności ze zmianą stylu pisania (sporządzania notatek), aby dostosować się do wymagań różnych nauczycieli.

Pisanie – kaligrafia:

- odręczne pismo nierówne, niestaranne, mało czytelne;
- pisanie to czynność żmudna, mozolna;
- wolne tempo pisania;
- szybkie męczenie się ręki;
- zbyt wolne przepisywanie z tablicy – dziecko nie nadąża z przepisywaniem, stąd braki w notatkach z lekcji (brakujące wyrazy lub całe linijki tekstu);
- trudności w szybkim sporządzaniu notatek podczas wykładu – dziecko nie potrafi słuchać i pisać jednocześnie.

Matematyka:

- mylenie znaków i symboli matematycznych takich jak „+” i „x”, znaki mniejszości i większości;
- problemy z figurami geometrycznymi (np. z dostrzeganiem figur w układach przestrzennych);
- trudności z interpretacją symboli i odczytywaniem tabel;
- mylenie kierunków lewo–pravo, góra–dół;
- trudności w starannym i prawidłowym zapisywaniu cyfr w odpowiednich kolumnach;
- trudności w pamięciowym opanowaniu tabliczki mnożenia.

Pamięć:

- ograniczona pamięć krótkoterminowa, co sprawia, że uczenie się faktów jest trudne;
- trudności w zapamiętywaniu definicji, słownictwa i list, wykazów, spisów (np. kolejność cyfr w numerze telefonicznym, lista zakupów);
- trudności w formułowaniu następstwa myśli w mowie, planowaniu i pisaniu wypracowań;
- trudności w zapamiętywaniu w kolejności nazw pór roku, miesięcy, dni tygodnia i w określaniu pór dnia (rano, w południe, przed południem, po południu, wieczorem) oraz nazw posiłków związanych z porami dnia (śniadanie, kolacja);
- trudności w odnalezieniu właściwego słowa przy udzielaniu odpowiedzi lub w swobodnych wypowiedziach;
- trudności w natychmiastowym odpowiadaniu na pytania;
- spowolniony proces uczenia się – nabywania umiejętności, sprawności;
- trudności w pamięciowym opanowaniu tabliczki mnożenia, alfabetu;
- trudności w zapamiętywaniu kolejności wykonywania czynności, na przykład układu gimnastycznego.

Uwaga:

- trudności ze skupieniem uwagi przez dłuższy czas;
- w sytuacji stresu liczne błędy podczas pisania, które dziecko potrafi dostrzec dopiero po pewnym czasie, gdy skupi uwagę;
- trudności w robieniu więcej niż jednej rzeczy w danym czasie;
- nienadążanie w sytuacjach takich jak egzamin, test, klasówka.

Problemy organizacyjne (wynikające ze słabej pamięci i koncentracji uwagi, nieprawidłowego spostrzegania wzrokowego i słuchowego):

- słabe umiejętności organizacyjne mimo starań dziecka;
- mylenie miejsc i dat w terminarzu;
- trudności z organizowaniem życia opartym na planie, rozkładzie zajęć;
- bardzo długi czas potrzebny do odrabiania prac domowych;
- zapominanie przyborów, podręczników, wymaganych pomocy niezbędnych do zajęć lekcyjnych;
- częste opóźnienia w odrabianiu pracy domowej, przygotowaniu się do klasówki;
- trudności ze starannością i schludnością wykonywanej pracy – prace mogą być niestarannie, niewłaściwie zestawione (skompletowane), zrobione niekonsekwentnie;

Niska samoocena:

Osoby z dysleksją prawie zawsze cierpią z powodu braku pewności siebie, niskiej samooceny i przeżywanych frustracji. W szkole może się to przejawiać w następujący sposób:

- odgrywanie roli „klasowego błazna” lub prowokacyjne zachowanie, co sprawia, że uczeń znajduje się w centrum uwagi kolegów i nauczyciela;
- negowanie konieczności zdobywania dobrych ocen, bycia dobrym uczniem, utrzymywania porządku - w celu zamaskowania niepowodzeń;
- unikanie zajęć (wagary), co powoduje dodatkowe problemy, między innymi porzucenie szkoły.